

ΤΟ ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΟΚΥΛΕΙΩΝ ΔΩΡΙΔΑΣ
“Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ”

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ • ΑΡΙΟΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 87 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2002 • ΤΗΛ.: 010 76.54.555 - 010 74.43.541 • ΓΡΑΦΕΙΑ: Λ. ΚΑΡΕΑ 106, Τ.Κ. 162 33
ΗΛΕΚ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ: <http://www.compuling.gr/makriyannis/pictures>

ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Με μια αίτηση σας προς το Δήμο Βαρδουσιών που να συνοδεύεται από ένα πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης και με μια υπεύθυνη δήλωση σας μπορείτε να συνεχίσετε ή και να αρχίσετε να ψηφίζετε στο Δήμο μας.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Δήμο στο τηλέφωνο (02660)41244.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΡΙΓΑΝΗΣ

Το Διοικητικό Σύμβουλιο του συλλόγου μας, προσκαλεί όλους τους χωριανούς στην Γιορτή της Ρίγανης που γίνεται για πρώτη φορά φέτος στο χωριό μας την 13 Αυγούστου στο φιλόξενο χώρο του Δημοτικού Σχολείου.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΧΩΡΙΟ 2002 ΟΙ ΠΕΝΤΑΓΙΟΙ

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ Β.Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ

10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΣΤΟ ΖΩΡΙΑΝΟ

17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟ ΑΝΤΑΜΟΜΑ
στου ΠΡΑΤΤΑ ΤΟ ΛΑΚΚΟ

ΑΝΑΒΑΣΗ ΣΤΑ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ Β.Δ ΔΩΡΙΔΑΣ έχει προγραμματίσει για την Κυριακή 23-6-2002 ΑΝΑΒΑΣΗ ΣΤΑ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ, στη θέση Λάκκος - Βρύση Σιαφάκα σε υψόμετρο 1.800 μ. Η συγκέντρωση θα γίνει στην πλατεία της Αρτοτίνας και στην 12 η ώρα θα ξεκινήσουμε όλοι μαζί την ανάβαση.

Έκει θα υπάρχουν πούλμαν, για όποιον δεν διαθέτει αυτοκίνητο.

Στα 1800 μ. που θα σταματήσουμε, υπάρχει νερό και καλό θα είναι να έχουμε μαζί μας και φρυγάτι.

Σας περιμένουμε όλους.

Ο πρόεδρος
Κωνσταντόπουλος Ζήσιμος

Η Γεν. Γραμματέας
Τσακατούρα Γιώτα

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ ΑΝΔΡΙΤΣΟΥ ΣΑΦΑΚΑ

Από το βιβλίο του ΔΗΜ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ "Ο ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ ΤΟΥ 1821 ΑΝΔΡΙΤΣΟΣ ΣΑΦΑΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ."
(Πιστορική και Λαογραφική βιβλιοθήκη έκδοση 1931)

Η Γέννηση:

Την ντόπια προφορική παράδοση, πως η οικογένεια του Καπ. Ανδρίτσου Σάφακα ήρθε στην Αρτοτίνα απ' το χωριό της Φιλιππίδος Μητρούφλιαν, μας τη βεβαιώνει και η γραφτή "ομολογία του 1773 για την μπάστανα (γεωργικός κλήρος), που είχαν δοσμένη". Επίσης βεβαιώνει πως το παλιό όναμα της οικογένειας δεν ήταν "Σάφακας", αλλά "Καραδήμας". Και ότι ο Καραδήμας, πατέρας του Ανδρίτσου ήρθε και κατοικήστηκε στο χωριό το έτος 1773. Το βγάνω απ' τη διαφορά της χρονολογίας που δείχνει το έγγραφο. Μέσα γράφει "1774", απέως στον τίτλο "1773". Βέβαια πρώτη γράφτηκε η ομολογία και μετά ο τίτλος. Πώς αυτή η διαφορά της χρονολογίας: Η εξήγηση είναι εύκολη. Ο γραφικός της "ομολογίας", ο προύχοντας της Αρτοτίνας Αναγνώστης Φαστίσας, μέσα σύμφωνα το έτος που πούλησε το χωριό την μπάστανα στον Καραδήμα. Το χέρι που κρατούσε το χαρτί και σύραψε τον τίτλο της οδήγησε η θύμηση του ερχόμαντος στη νέα πατρίδα. Κι' είναι άλλο χέρι, χωρίς άλλο το χέρι του Καραδήμα. Ήρθε λοιπόν στα 1773 ο Καραδήμας στην Αρτοτίνα. Αυτό το έτος είχε στο νου του, σταν έναρε τίτλο στο ομόλογο το 1774 που αγόρασε την μπάστανα και έγινε χωριανός, το αγόνησε.

"Όπως κι αν έχει το ζήτημα, η ομολογία" που βρήκαμε στο αρχείο του Καπ. Ανδρίτσου, μας δίνει την είδηση, πως την 3 Αυγούστου στα 1774 ο Καραδήμας με θέληση του Χωριού έγινε "ραγιός". (Κι' από άλλο παρόμιο εγγράφο της ίδιας εποχής του χωριού της Ευρυτανίας Τέρνου, πλήροφορούμα πως τότε επικρατούσε το έθιμο: όταν μια περιουσία έμενε αφέντη στο χωριό, έπρεπε να δημιεύεται προς όφελος του κοινού. Την πωλούσαν σε ένοχωριό που ερχόταν να κατοικήσει εκεί κι ήταν δίχως περιουσία. Έτοι τον έκαναν "ραγιό", δηλ. νοικοκύρη και ικανόν να πλερώνει τα βασιλικά δοσίματα. Ο προκάτοχος γινόταν απόξενος. Κι' αν κατά την γύριζε στο χωριό, του αφαιρούσαν τα δικαιώματα να ενοχλήσει το νέο αφέντη με το να ζητά την μπάστανα—περιουσία του).

Το πώς γεννήθηκε λοιπόν ο Ανδρίτσος Σάφακας στην Αρτοτίνα, δεν χρειάζεται ποιο έτος ή άμας ακριβών γεννήσεων, δεν μπορούμε να πούμε. Εκείνο που με βεβαιώθηκε πιο πρόπετο να επισθέτηκε είναι το πώς πριν απ' τα 1800 πρέπει να γεννήθηκε. Κι αυτό το βγάνωμε απ' το ταβίλι (απόδειξη - εξαφλήση), του "Αναγνώστη", που έδωκε στα 1816 του Ανδρίτσου Σάφακα για κάμπισσα χρήματα που χρωστούσε ο πατέρας του στον πατέρα του Καραδήμα. Ο πατέρας του Σάφακα βεβαία τότε θα ήταν πεδάμενος κι' αυτός κοντά στο νου της ηλικιωμένος και χωρίς άλλο παραπάνω από 20 χρονών, κοντά στη γνώση λοιπόν πριν απ' τα 1800 γεννημένος.

Τώρα μας μένει κι' ένα άλλο ακόμα ζήτημα να εξετάσουμε. Πώς από "Καραδήμας" έγινε "Σάφακας".

Το όνομα "Σάφακας" μου είναι κι από άλλο γνωστό. Να στη λόπη, χωριό κοντά στο Καρπενήσι είναι οικογένεια Σάφακα. Στ'

γραφα της Θεσσαλίας επίσημη. Και στα Κράβαρα κάπου είναι Σάφακαίς, αλλά κι' εδώ στην Αθήνα είναι κάποιος γαλατάς Σάφακας. Μέ τούτες τις οικογένειες καμιά σχέση δεν έχει ο δικός μου Σάφακας. Στο λεοντάρι της Αρκαδίας επίσης είναι οικογένεια με τ' όνομα Σάφακας.

Η επυμολογία της λέξης μου είναι γνωστή. "Σάφακ" στα τούρκικα θα πα συη, φως, ότι λέει απόνω κατώ το αρχαίο ελληνικό "θέμα" λυκ και το λατινικό λυκ. "Σάφακας" λοιπόν πρέπει να σημαίνει φωτεινός, γειτόνι ή όχι και μεταφορικά έπειτα ορμητικός, γενναίος, πολικάρης. Λοιπόν για ποιό λόγο ο Ανδρίτσος "Καραδήμας" στη αρχή πήρε το όνομα "Σάφακας". Την εξήγηση μας τη δίνουν ανάλογα παραδείγματα. Όλοι έβρουν πώς οι χωριάτες μας έχουν τη μανία να κολλούν παρασούκλια. Τόσο αυτή η μανία είναι μεγάλη, ώστε σε χωριό αλακέρο πολλές φορές δεν βρίσκεται άνθρωπος χωριό παρασούκλι του. Μάλιστα μ' αυτό είναι γνωστός ο κάθε άνθρωπός.

Τέτοια παραγκώματα στηγά στηγά επικρατούν και γίνονται ονόματα επίσημα. Πολλές είναι οι αιτίες που σου κολλούν ένα παρασούκλι και πάνει. Δεν μ' ενδιαφέρει όμως εδώ να ξεδιαλύνω τέτοια πράγματα. Εκείνο που θέλω να πω είναι ταύτιστο. Ο Ανδρίτσος Καραδήμας, είτε για τον ένα είτε για τον άλλο λόγο πήρε το παρανόμιο "Σάφακας", το αναγνώρισε, το τίμησε και μ' αυτό πέθανε.

Το τέλος:

Η εφημερίδα "Αιών" στο φύλλο της 5 Απριλίου 1844 γράφει: "Φθάσαντος του αεωνίτου Κυβερνήτου (Καποδιστρίου) κατά το 1828 ο Στρατηγός Σάφακας ευρισκόμενος ενέχυρον παρά τοις Οθωμανούς εἰς Ιωαννίνα, έφυγε κρυφώς εκείνην με τον σκοπό να στρατολογήσει κατά τον εχθρό. Διερχόμενος ούτος από τα διαφόρους Τουρκικάς επαρχίας ελάμβανε μυστικώς συνδρομήν από τους Έλληνας, εξ' αυτού προεβαμβίζοντας να τους ακολουθήσουν απήλυθον εἰς τα σύνορα των Αγράφων, όπου ήλπιζε να λάβει την μεγαλύτεραν βοήθειαν από τον Σωτήρη Στράτου σύντο διελιφοποιητόν του και παλαιόν φίλον του. Άλλ' αύτος δια να δειπνείσθαι και πιστώνεις τους Τουρκούς και ιδίως εἰς τον Κιουταχή, εσπεύσεις να διλοφωθείσθαι δια την αισχροτέραν απότο τον δυστυχη Σάφακα, μη φεισθείση ουδὲ της ζωής του ενεικού τούτου και των λοιπών συντρόφων του. Δια να κάμει δε περιφανεστέραν την αποτίναι και το έγκλημά του, απέκοψεν δύλων τούτων τας κεφαλές και τας επρόσφερε δύλων εἰς τον αρχηγόν του, Κιουταχή, όπως εἰς ανταμοιβήν του διώρισε το τέλος του 1829.

Και η ίδια εφημερίδα "Αιών" τη 24 Ιουνίου 1844 από λόγο βουλευτή που μίλαιε ενόπλα στο Ν. Στράτο, δημοσιεύει τα εξής:

Ενώ, Κύριε ταγματάρχα, τον Γρίβαν αποκαλεί δύλιον και αφρύδα, ποιὸν επίθετον θέλεις να δώσεις εἰς τον εξάδελφον σου δια το προδοτικόν προς τον διελιφοποιητόν του Σάφακα τρόπον;

Συνέχεια στη σελίδα 3

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΚΡΟΚΥΛΕΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΟΚΥΛΕΙΩΝ ΔΩΡΙΔΑΣ
"Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ"

Αθήνα 09.05.02

Προς τον
Κα Πρόεδρο
& τα

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η κυρία Κούλα Παύλου προσέφερε στην Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου ένα σλοκληρωμένο διακοπότρο. Οι κυρίες Σοφία Σαΐτη και Κούλα Παύλου προσέφεραν χαλιά για το ναδί. Βοήθειά τους.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Καθυστερήσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων

Hυβέρνηση μετά τη διοικητική και οργανωτική ανασυγκρότηση της Περιφέρειας με τη δημοτική των Καποδιστριακών Δήμων, προχώρησε και στην οικονομική ενίσχυση των νέων δήμων μέσα από το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ).

Στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής που πρωθείται, οι νέοι Δήμοι χρηματοδοτούνται, μέσω της Περιφέρειας, για την κατασκευή έργων υποδομής που αφορούν κυρίως βελτιώσεις εσωτερικής ιδιοποιίας, έργα αναβάθμισης πολιτιστικής υποδομής και κατασκευής δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, υπό την προϋπόθεση όμως να υποβάλλουν σλοκληρωμένες και εγκεκριμένες μελέτες των έργων που επιθυμούν να υλοποιηθούν.

Τα χωρία που για χρόνια βρίσκονταν στο περιθώριο έχουν σήμερα τη δύνατότητα να λειτουργήσουν και να αναπτυχθούν καλύτερα, ειδικότερα για το Νομό Φωκίδας, από την αρχή της εφαρμογής του προγράμματος "Καποδιστριας" δόθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών στους νέους δήμους φορτιγά, grander, φορτωτές, απορριμματοφόρα και μηχανήματα πολλαπλών χρήσεων για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών τους.

Οι νέοι δήμοι του Νομού Φωκίδας χρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα ΕΠΤΑ σε πρώτη φάση με 4,5 δις δρχ., για την κατασκευή έργων που σχετίζονται με την υδρευση, αποχέτευση, οδοποιία, αναπλάσεις, κ.λ.π.

Όλοι αντιλαμβάνονται ότι με την υλοποίηση αυτών των δράσεων επιτυγχάνεται η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των περιοχών παρέμβασης, προστατεύεται η υγεία των ανθρώπων, προστατεύεται και αναδεικνύεται

το φυσικό περιβάλλον και βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Οστόσο, παρά τις διαβεβαιώσεις των αρμόδιων τοπικών παραγόντων, ο Νομός Φωκίδας παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις από την απορρόφηση των κονδυλίων. Στη γενική κατάταξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατέχει την τελευταία θέση με ποσοστό απορρόφησης 21,31%, αρκετά πιού από τους υπόλοιπους νομούς. Στο νέο περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί οι τοπικές αρχές εμφανίζονται απροετοίμαστες να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται για την ανάπτυξη των περιοχών τους. Διατυχώς αδυνατούν να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις παρουσιάζονται μα απογοητευτική εικόνα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τις τελευταίες θέσεις σε απορρόφηση κατέχουν οι δήμοι Ευπαλίου (0%), Γραβιάς (0%), Βαρδουσίων (%), Βαρδουσίων (0%), Ιτέας (9,39%).

Στο πρόγραμμα ΕΠΤΑ προβλέπονται συνολικά για έργα υποδομής στο Νομό Φωκίδας 9 δις δρχ. Το 50% αυτών δίνεται στη διάθεση των νέων δήμων και από αυτά διατυχώς έχει απορροφηθεί το 21,31%, καθώς ορισμένες δημοτικές αρχές δεν έχουν υποβάλλει ακόμη τις σχετικές μελέτες των έργων.

Πρέπει να επισημανθεί ιδιαίτερα η ανάγκη οι Δήμοι να προτομαστούν κατάλληλα, όσο το δυνατόν γρηγορότερα και να προχωρήσουν σε δημοπράτηση των έργων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα ΕΠΤΑ, αλλά και από τα προγράμματα του Γ. ΚΠΣ, ώστε να μη χαθεί η μεγάλη αυτή ευκαιρία για το Νομό. Πόροι υπάρχουν, πρέπει όμως να αξιοποιηθούν.

Λάβαμε ευχές από:

Τον υφυπουργό Υγείας & Πρόνοιας κ. Θάνο Δημήτρη, τον υπουργό & βουλευτή της Ν.Δ. κ. Γκελεστάθη Νικόλαο, τον βουλευτή της Ν.Δ. κ. Ανδρεουλάκι Απόστολο, το δήμαρχο Βαρδούσιων κ. Γρηγοράκη Βασιλή, την Ομοσπονδία Συλλόγων Παρνασσίδας και από τον κ. Φλώρο Αναστάσιο.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΑ ΝΕΑ

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε την από μέσα Μαρτίου 2002- επισημμένη εκπροσώπηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φωκίδας και κατ' επέκταση του Νομού μας, ενώ συνάμα τον προσκαλούμε σ' ένα πρωτοποριακό & ευχάριστο αισθητικά "εικονικό ταξίδι" στο χώρο και το χρόνο με προορισμό τον... "ομφαλό της γης".

Χρησιμοποιώντας την τελευταία λέξη της τεχνολογίας δίνουμε την ευκαιρία στον "επισκέπτη" της ηλεκτρονικής μας

τοποθεσίας να αντλήσει χρήσιμες πληροφορίες για την ιστορία, τον πολιτισμό, τις υπηρεσίες και τους δήμους του νομού μας, ενώ συνάμα τον προσκαλούμε σ' ένα πρωτοποριακό & ευχάριστο αισθητικά "εικονικό ταξίδι" στο χώρο και το χρόνο με προορισμό τον... "ομφαλό της γης".

Το μόνο που χρειάζεται είναι να μας επισκεφτείτε στην ηλεκτρονική μας διεύθυνση. Ζαχάρης

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΔΚ Ν. ΦΩΚΙΔΑΣ

Η δημιουργία του SITE της ΤΕΔΚ του Ν. Φωκίδας συνδέει με τη θέση μας για την ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών. Ανάπτυξη που περνά από την καταπιεί δράση μας ισχυρής σύγχρονης Τοπικής Αυτοδιοίκησης που έχει σταθερό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της. Στην συνέπεια προσπάθεια μας για αναβάθμιση των δημοτικών υπηρεσιών δημιουργήσαμε ενα ηλεκτρονικό τόπο στον οποίο της παλέτης της Φωκίδας μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση σε μία σειρά θέματα που των αφορούν, αλλά και σε οποιαδήποτε πολίτης του κόσμου μπορεί να πάρει πληροφορίες για την ιστορία μας των πολιτώματος καθώς και πρακτικές πληροφορίες για τη διαμονή, τη διασκέδαση, την πρόσβασης καθώς ποιο απομακρυσμένο χωρίο του Νομού μας. Υπάρχει παρομοίως με συγκεκριμένες σελίδες για κάθε Δήμο με πλήρη αναφορά σε όλες των τοπικών προϊόντων και το πιο σημαντικό δικαίωμα του οποίου ο Δήμος με αρκετό τρόπο θα μπορεί να καταχωρίσει πληροφορίες για εκδηλώσεις του, αποφάσεις Δημ. Συμβουλίου, νέα που αφορούν τους πολίτες. Η δημιουργία του συγκεκριμένου τόπου είναι πρώτη μέρα στην κοινωνία των πληροφοριών. Φέρεται επίσημα συντομία μεσα από αυτόν ο πολίτης να έχει πρόσβαση και σε σημαντικότερες πληροφορίες που τον αφορούν όπως διάφορα πιστοποιητικά, οικονομικές καρτέλες κ.λ.π., χωρίς να απαιτείται η παρουσία του στους χώρους των Δήμων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Της Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. ΦΩΚΙΔΑΣ
ΝΙΚΟΣ ΔΗΜ. ΦΟΥΣΙΚΗΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ

ΗΜΕΡΙΔΑ "ΛΙΜΝΗ ΜΟΡΝΟΥ"

Οπως είναι γνωστό η Τεχνητή Λίμνη του Μόρνου, που κατασκευάστηκε προκειμένου να αντικαταστούσε τις υδρευτικές ανάγκες των Λαζαρίων συσσωρευτών πλήθος οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων στην ευρύτερη περιοχή της και κατ' επέκταση σε ολόκληρο το Νομό Φωκίδας. Η ελέγχουσα καλλιεργήσαμεν εκτασίους κάτω από τα νερά της Λιμνής, η χαροβή νέων οδών προβάσεων με την παράλληλη αύξηση των αποστάσεων μεταξύ των χωρών ήταν αδιαφεύγιμη από τους μαστικούς λόγους που ανάγκασαν τους κατοίκους να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και να αναζητήσουν την τύχη τους στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, δημιουργώντας μια εκδίνηση εγκατάλευσης της Διαρίδας.

Χωρίς να αναρωτούμε την αναγκαιότητα κατασκευής του εργασίας καθώς και την ανάγκη προστοσίας της ευρύτερης περιοχής προσποδούμε στην παράλληλη κατασκευή της Λιμνής του Μόρνου. Χρειάζεται προτοτύπων για την ανάπτυξη της περιοχής της Λιμνής του Μόρνου.

Ανάλογα είναι και τα πραβλήματα που δημιουργήσει η εφαρμογή της Ζώνης Οικοτοπικού Ελέγχου Δελφών στην παρασείδη. Η Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Φωκίδας έχει αναθέσει σε γνωστή Γραφεία Μελέτων την εκπόνηση μελετών διερεύνησης των προβλημάτων, ποσοτικοποίησης των επιπτώσεων και υποβολής αναπτυξιακών προτάσεων, τόσο για τη Λίμνη του Μόρνου στη Διαρίδα όσο και για τη ΖΩΕ Δελφών στην Παρνασσούδα.

Το Σάββατο 23 Μαρτίου 2002 και ώρα 10 π.μ. στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Δήμου Λιδορίου το γραφείο που έχει αναλάβει την εκπόνηση της Μελέτης για τη Λίμνη του Μόρνου θα καταθέσει τις πρώτες αναλύσεις και προτεραιότητες των διάφορων όλων των φορέων αλλά και των φυσικών προϊστών που θα παραβρεθούν.

Νικόλαος Δημ. Φουσίκης
Πρόεδρος Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Φωκίδας
Δημάρχος Αμφίσσας

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ (1874-1943)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΤΑΜΕΛΟΥ "ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ"

Ο Δημήτρης Λουκόπουλος γεννήθηκε στην Αρτοτίνα της Δωρίδας, στις 20 Αυγούστου 1874. Σπούδασε δάσκαλος και πρωτοδιοικίστηκε, το 1892, στη Σαλαμίνα

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΥ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

(Άλλα σ κάσμος δεχγει να την έχεις κινδύνος....)

Από τον Χρήστο Μιχαηλίδη mich@otenet.gr

Δεν μάθαμε ποτέ την απέγνωση του παιδιού της φωτογραφίας. Μάθαμε όμως ότι ο Κέβιν Κάρτερ το σήκωσε το παιδί και το πήγε στους γυαράους.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ επέστρεψε στη Νότια Αφρική και ομέως περέπεισε σε βαρύ κατάλυμα. Τρεις μήνες αργότερα, αυτοκτόνησε. Η φωτογραφία του, που σόκαρε τότε όλον τον κόσμο, τιμήθηκε με το Βραβείο Πολιτών.

Οταν παρέλαβε το βραβείο, 18 μήνες μετά την πρώτη δημοσίευση της φωτογραφίας του πήγαναν οι Αμερικανοί στα πιο πολυτελή εστιατόρια της Νέας Υόρκης και, εκείνος αρνήθηκε να φάει. Άνθρωποι του πλήσιαζαν να του ζητήσουν αυτόγραφα και τους περιφρονούσαν.

ΣΤΟΥΣ ΠΙΟ ΕΝΟΧΛΗΤΙΚΟΥΣ

Έλεγε "οι δεν μπορεί να βοηθήσετε πρακτικά να οισθούν αυτά τα παιδιά, τουλάχιστον θέρπιστε να μάθετε τι γίνεται εκεί κάτω". Οι πιο πολλοί έλεγε αργότερα με πίκρα, δεν ήθερναν εάν το Σουδάν είναι χώρα ή αραβικό γλυκό. Γιατί δημοσιεύει σήμερα αυτή τη φωτογραφία; Γιατί κάθε μέρα που μπαίνει στο αίτη της UNICEF βλέπει τα σπαστικά σποχεία και διαπιστώνει ότι αντί να μειώνεται αυξάνεται ο αριθμός των παιδιών στον κόσμο, όπως όμως με αυτά που βλέπετε εδώ, έχουν πιούς τους ένα φύρο που περιμένει να πεδάνουν.

Μπροστά, καμάτε ελπίδα! Ήγια να δείτε τη φωτογραφία στον υπολογιστή, βάλτε "Kevin Carter Pulitzer" σε κάπιο φορητό - πολύ καλό είναι το Google - και θα βρείτε πολλές διεύθυνσεις.

1^ο ΧΟΡΩΔΙΑΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

Ο Μίκης ήταν εκεί

Στις 2,3,4 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία στην Πανσύργαρδο λίμνη το Χορωδιακό Φεστιβάλ Ναυπάκτου με τη συμμετοχή 12 ελληνικών χωραδιών μεταξύ των οποίων η Χορωδία της ΕΡΤ, η Μίκης Χορωδία Ναυπάκτου και Χορωδία από την Πάρο της Κύπρου.

Οι 650 χωραδοί που βρέθηκαν στη Ναυπάκτο σπεύδαν με την προσπάθειά τους την πιλάριαντο πρόπτευτο του Φεστιβάλ, το Μίκης Θεοδοράκη.

Ο κορυφαίος συνθέτης δεν έκριψε τη συγκίνηση του για την πρωτοβουλία της Μίκης Χορωδίας Ναυπάκτου και της δημοτικής Αρχής να θεσπίσουν ένα Χορωδιακό Φεστιβάλ που να αφένει το ονόμα του.

Χαροκτητικά ήταν τα λόγια του κατά την αντιφάντηση τους προσφυγήσιας των κ.κ. Δημάρχου Ναυπάκτου Κ. Κονίδη, Νομάρχη Αιταλίας Δ. Σταμάτη και Μητροπολίτη Ναυπάκτου Κ. Ιερόθεου.

"Θέλω για όλη μας φορά να εκφράσουμε τη βαθιά μας συγκίνηση.

Σέρετε ότι είναι πάρα πολύ απόλυτα να αναγνωρίζετε εν δυνάμει το έργο και την προσπάθειάς ενός συναδρυόμου μας. Από την άποψη αυτής της νομίμης στην ειδικότητα της πολιτιστικής παραδόσεως είναι πάρα πολύ τυχερός.

Τι σημαίνει για μένα μια σχετικά μικρή πόλη, όπως η Ναυπάκτος να δεσμεύει ένα Χορωδιακό Φεστιβάλ και να δινει αυτό το ονόμα μου.

Είναι θα λέγα μια μεγάλη επιθρόφευση των δικούμου πεποιθήσων, όπως ποιο βαθιά κοινωνία στην φυγή της Ελλάδας τόσο περισσότερο αγνώστης και διαφανόντως για πρόσδοτο Ελλήνες θα βρεις.

Ναι, δια το θέλα και το εύχορδα με όλη μου την φυγή, η Ναυπάκτος με τον καρό να γίνει ένα κέντρο αναδείξης και διαδοσης του χωραδικού ιδεώδους που αποτελεί προσόδευτη για την σιωτή και ολοκληρωμένη μήτη του ελληνικού λαού στον κόσμο της μουσικής.

... Εύχομαι ο λαός της Ναυπάκτου να αγκαλίζεται αυτή την προσπάθεια που είναι σύντομα ένα ιδεώδες γιατί συνδυάζει τη μουσική καλλιέργεια και τους προβληματισμούς για την ελληνικότητα στο παρόν και το μελλοντικό μας.

Εύχομαι τέλος αυτό το φεστιβάλ να απλύσει σε βαθιές ρίζες που θα του επενδύσουν να πηγαίνει όλο και πιο βαθιά όλο και πιο φυλτό.

Το 1ο Χορωδιακό Φεστιβάλ Ναυπάκτου τίνει γεγονός πλέον με καθαριστικές προσπάθειες για τα πολυτικά δρώμενα της πόλης.

Αίρεται υπαγόραγέρητη σ' αυτούς μέρχισαν για να δημιουργήσει ο νέος θεατρός.

Δεν πρέπει όμως να μας διαφεύγει το γεγονός ότι ένα φεστιβάλ πανελλήνιας εμβέλειας προϋποθέτει και τις ανάλογες υποδομές κυρίως μια κατάλληλη αθλούσα ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί ως θεούς.

Τι σημαίνει για μένα μια σχετικά μικρή πόλη, όπως η Ναυπάκτος να δεσμεύει ένα Χορωδιακό Φεστιβάλ και να δινει αυτό το ονόμα μου.

ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ ΒΙΒΛΙΟ

Στους ανθρώπους μας που έζησαν και μάθησαν στον τόπο του χωριού μας.

••••• Είναι αφιερωμένο το βιβλίο "Ποτιδανία - Ο τόπος του χωριού μας". Ο συγγραφέας εκπαιδευτικός Κώστας Μπραύμας περιγράφει σπιθαμή προσπάθειας της ποτιδανίας καθώς και την ποτιδανία του χωριού, εκμιλεί "σεμνά" την ποτιδανία φύση του, περιλαμβάνει αισθητικά έγγραφα για την αρχιθέτηση του κλείνοντας με τον επιλογό:

"Τον τόπο μας του ποτιδανίας. Έχουμε δεσμει ήδη τους. Εκεί έλλασαν οι δικοί μας. Εκεί γεννήθηκαν και μεγαλώσαμε κι εμείς. Στις λόκες που σκαψαμε, βοτανίσαμε και ποτίσαμε. Στις πλαγιές του οκαρίσιους, περπατήσαμε και παίδασμε. Από πέρα μοναστήρι του αρραβώνα και κάποια θυμητή μας. Εκεί σεργάνει ολοένα η σκέψη μας και εκεί νιλτερεύουν τα ανειρά μας. Εκεί ανηφοράζοντας ανημετωπίζουμε τη γαλήνη και την απλάνη, και ξεθάβουμε τις χαρές μας. Είναι ο τόπος μας ψηλός και ωραίος. Δικός μας τόπος, αλλά και φιλόδενος.

Ευχαριστούμε τον κ. Μπραύμα για την ωραιά δουλειά του σε μια υπέροχη απλή και γλαυκή γλώσσα.

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ ΑΝΔΡΙΤΣΟΥ ΣΑΦΑΚΑ

Συνέχεια από σελίδα 1

Τούτον φεύγοντα κρυφίως εξ Ιωαννίνων ο εξάδελφός του Τουρκοσωτήρης, δεν προσεκάλεσε εις την οικίαν και τον εφιλοδένησας, (αν τούτο δύναται να ονομασθεί φιλοδένησα), και έπειτα στήσας κατ' αυτού ενέδραν εις την θέσιν Σμαρδάλων τον έσφαξεν απανθρώπως; Δια την προς τον Κιουταχήν αποστολήν της κεφαλής του δυστυχούς Σαφάκα δεν διορίσθηκε καπετανίος των Αγράφων;

Μανάχα ένας γλυτώσεις, καθώς έχουν ακουστά οι πολίτοι. Ο Παλαισκωνάκης απ' την Αρτοτίνα. Ποιός Εέρει πώς Εεκλέψτηκε κι έφυγε. Πήγα στο μέρος που δολοφονήθηκε ο καπ. Σαφάκας. Είναι δώδεκα από το μαντήλι της Τατάρνας κατά της Αγραφών;

Μανάχα ένας γλυτώσεις, καθώς έχουν ακουστά οι πολίτοι. Ο Παλαισκωνάκης απ' την Αρτοτίνα. Ποιός Εέρει πώς Εεκλέψτηκε κι έφυγε. Πήγα στο μέρος που δολοφονήθηκε ο καπ. Σαφάκας. Είναι δώδεκα από το μαντήλι της Τατάρνας κατά της Αγραφών;

Δεντρή, όπου θα περνούσε ασφαλής. Τον οδήγησε απ' τη λαγκαδιά στη θέση Κουμάσια (η στενούρα αυτή αρχίζει μάλις τελειώσει μικρός κάμπος, οι Βαρειές). Ήταν λόγια για το μέρος. Ανάμεσα απ' αυτό περνώντας κανείς φτάνει στο μετόχι της Τατάρνας, Άι Γεωργί.

Σ' αυτή τη λαγκαδιά το είχαν πισμένα οι άνθρωποι του Σωτήρη Στράτου. Έρριεν και βάρεσαν τον Σαφάκα. Λάβισαν και το Διωτή. Παραπονέθηκε αυτό τότε, γιατί να γίνει αυτό.

- Βαρέσαμε το λεβέντη, τι ήθελες να λυπηθούμε εσύ να τον πρόδοττο; του απάντησαν.

Τον Σαφάκα τον έθιψαν στο χωριό Τατάρνα ή στο Μετόχι του Άι Γεωργί, καλά δεν έρω.

Αυτά τάκουσα από το στόμα του μακαρίτη του πεθερού μου Γρηγοράκη, που έζησε 110 χρόνια κι' ήταν παλιάρι του Κατσαντώνη. Τη δέση αυτή που βάρεσαν το Σαφάκα τη λένε ακόμα "του Σαφάκα".

Κων. Καράβαντος επών. 85 από την Τατάρνα.

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ

Ευχαριστούμε τον Νομάρχη Φωκίδας και Απόστολο Καραχάλιο για την χρηματοδότηση ανάπλασης μέρους της Μεγάλης Βρύσης αλλά όπως μαζί συμφωνήσαμε, στην αυλαίηση που είχαμε κατά την δεάρκεια επισκεψής μας στο γραφείο του, είναι φρόνιμο να προγηθεί μια ολοκληρωμένη μελέτη για την ανάπλαση όλης της συγκριμένης περιοχής και όχι να χρηματοδοτούνται για μελέτη, ανάπλαση χωριστά κομμάτια μόνα τους. Μια πρόταση που έγινε στο διάλογο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ (1765-1868)

Γράφει ο Θανάσης Αθανασόπουλος

Με την ευκαιρία της 181^η επετείου από την Επανάσταση του 1821 έχουμε χρέος να διμηδιώμε τους Κροκύλειούς που αγωνιστήκαν τότε και έδουσαν το αίμα τους και τη ζωή τους για τη λευτερία μας.

Για τη ζωή και τη δράση του Στρατηγού Μακρυγιάννη τα πάντα είναι γνωστά από πολλές πηγές, και κυρίως από τα αθάνατα γραπτά του.

Σε προηγούμενα φύλλα της Εφημερίδας μας αναφέρθηκαν αναμοντικά άλλοι, δώσαντα στοιχεία για τη δράση τους υπάρχουν στο Τμήμα Χειρογράφων του Αρχείου Αγωνιστών της Εθνικής Βιβλιοθήκης. Αναμοιχθήτητα υπήρξαν και άλλοι αγωνιστές που δεν αναφέρονται ποινινά. Γ' αυτούς μόνο αν υπάρχουν απόγονοι και γνωρίζουν τίποτα βα μπορούσαμε να μάθουμε.

Θεωρώ ότι χρέος μας να αναδημησούμε και να βγάλουμε στην επιφύλακα τα στοιχεία του καθενός, έτσι ώστε εμεις οι μεταγενετέροι να μάθουμε για την πρωική δράση των πραγώνων μας και να βρούμε τις ρίζες μας.

Θα μπορούσαν οι Σύλλογος μας να παρει την πρωτοβουλία, να αναβάσει σε ομάδα μελών του την αποστολή της δράσης των φάκελων και τη δημοσιεύση των σχετικών στοιχείων στην Εφημερίδα μας; αν όχι σε ειδικό τεύχος;

Την εργασία αυτή για το δικό μου πρόγονο, το Γιάννη Αθανασόπουλο, την ολοκλήρωσα και την παρουσιάψαν από τις στήλες της Εφημερίδας μας, συμπληρώμενή με βιογραφικά στοιχεία. Παρουσιάψαν τη δράση του κατά τον Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα, όπως φανερώνεται από τα επίσημα στοιχεία και από διηγήματα του πατέρα μου και γγονού μου.

Ο προσπάτως μου Γιάννης Αθανασόπουλος, ο Θανασίγιαννος σπώς των λέγοντας τότε στο χωρίο, υπήρξε ένας από τους παλλαίους αξέλογους Κροκύλειούς που έλαβαν ενέργεια μέρος στην Επανάσταση του 1821.

Γεννήθηκε το 1785. Στην ιδιωτική του ζωή ήταν παντρεμένος με μια, το γένος Στούμπου, πιθανόν Ναναγιάτα, με την οποία απόχημπον τέσσερες θυγατέρες. Οταν τις παντρεψε έμεινε με την τελευταία του θυγατέρα, παντρεμένη με έναν Γιώργο Μαυραγάνη γιατί στο μεταύριο είχε πεθάνει η γυναίκα του.

Οταν κάποια μέρα η κόρη του τον διαφέρεσσε, έφυγε και παντρεύτηκε για δεύτερη φορά, σε ηλικία 75 ετών, μα μεγάλοκαπέλα Ελένη Ζωγράφου. Από το δεύτερο γάμο του απόχημπον ήταν για τον παππούλη μου, Γιώργο Αθανασόπουλο. Πρέπει λοιπόν τον πατέρα του να τον έλεγαν Γιώργο και τη μάνα του Μαρία, όπως έλεγαν την πρωτότοκη κόρη του, γιατί τότε ήταν αδύνατό να μη δύσουν το όνομα του πατέρα τους στον πρώτο για και το ονόμα της μάνας τους στην πρώτη θυγατέρα.

Οταν άρχισε η Επανάσταση, το 1821 ήταν 56 ετών.

Στα Αρχεία Αγωνιστών της Εθνικής Βιβλιοθήκης (Τμήμα Χειρογράφων) βρήκα τον ατομικό του φάκελο με αριθμό 351 και φωτογράφησα τα έγγραφα που περιέχει, ήτοι:

Την αίτηση του με την οποία υποβάλλει στον "Επαρχο Διαρδος πιατοποιικού". Περί των κατά τον Ιερό Αγύνα στρατιωτικών του εκδουλεύσεων" με την παράκληση να το διαβιβάσει στο Αρμόδιο Υπουργείο.

Το πιατοποιικό που το καίμενό του είναι: "Πιατοποιος ο υπορανόνεμος επί τη οριζόμενη από τον πολικό νόμον πονήν και επί τη υποχρέωση πολιτικής αποδημίωσες όπι ο εκ του Χωρίου Παλαιοκαπούνου του Δήμου Κροκύλεων της Επαρχίας Ιωαννίς Αθανασόπουλος, ετών 52, υπηρέτης υπό τον αδηγία μου στρατιωτής από την αρχή της Επαναστάσεως μέχρι το 1828. Επαρειρέθη μετ' εμού εις τας εξής μάχας, ήτοι:

Έις την του προπολικών των εντονών Θωμανικών Λιδωρικών,

Έις την του φρουριού Ναυπάκτου. Έις Μαυρολιθάρι. Έις Αετόν. Έις Υπάτην δις. Έις Βασιλικά. Έις Αμπλωντην. Έις Ομεραφέντη. Έις Βαρνάκοβον. Έις Αράχωβαν. Έις Διετούμαν και εις Τριζάνα.

Καθ' όλον τον αιώνα διάστημα ο στρατιωτής ούτος έδειξε γενναιόφυχον και υπακοήν εις τους αντερός του.

Γνωρίζοντες λοιπόν μετά θετικότητα τη προστημέντα και τον στρατιώτην τούτον μη αντιμειρέντα μέχρι τούδε παντελώς παρά της Βασιλικής Κυβερνήσεως, εφοδίων κατ' αίτησιν τούτον με την παρουσία μας πιστοποιήσαν δια να του χρησιμεύσει όπου δει.

Εν Παλαιοβαρίῳ τη 28 Οκτωβρίου 1848

Τριαντάρυμπλος Αποκορέτης
Αντιουνταγματαργής

Η αίτηση διαβιβάστηκε στο αρμόδιο Υπουργείο και κείνο του απένεισε το βαθμό του Στρατιώτη με αιδεντά αριθμό 1907, συστατικά δηλαδή των υποβιβασεών εξαιρετικών των με τους άκαπνους του Θωμανικού Στρατού. Όπως λέει και ο εκλεκτός πατριώτης μας Ε. Ν. Σταθόπουλος στο εξωραϊκό του βιβλίο "Η Φωκιδα της Επανάστασης" ο παραγκωνισμός και η ληφθεία από το νέο Κράτος ήταν την κοντή μοίρα των απλών αγωνιστών. Τους απηαντικούς αρχηγούς πρόσωπαν οι Φαναριώτες με πρότον και καλύτερο το Μαυροκορδάτο, κι αργότερα ο Θωμανός και ο Βαθαρόι (η διητή ακρίδα) να τους εξαντλώσουν. Άλλους όπως τον Αντρούτο ή τον Καραϊσκάκη τα κατέφεραν, άλλους τους καταταλαπώρησαν με διώσεις, καταδίκες και φυλακίσεις.

Μετά την έβδομη του Μεσσαλογγίου οι αγωνιστές μας καντηγήθηκαν από τους Τούρκους. Τότε σε ένα καλύβι, στην περιοχή της Αρτοτίνας, πολιορκήθηκαν μερικοί δεκοί μας από τους Τούρκους.

Από τα τουρκικά βώλια που πέφτανε στις πλάκες της σκεπής σπάζαν υερικές πλάκες και πέφτανε κομμάτια μέσα στα καλύβι. Ήνα από αυτά σπάζει σε ένα ζαΐτη, χωρίσαν μας που είχε το παραταύλι "Ρεματίανος".

Όχι είπε:

- Ξέκι έιρωφουσαίτι (φαίνεται πώς δεν άκουγε καλά) ίδω φαίνουντι τα παλάρια, του είστε ο Θανασίγιαννος, που πολέμαγε δίπλα του μέσα στα καλύβι. Αντιμετωπίσαν εκεί τους Τούρκους χωρίς να βλαφτεί κανένας.

Από το περιστατικό αυτό θυγάνει το συμπέρασμα ότι ούτε άλλες οι μάχες αναφέρονται στο Πιατοποιικό, ούτε όλοι οι αγωνιστές περιλαμβάνονται στα επίσημα Μήτρων του Αρχείου Αγωνιστών της Εθνικής Βιβλιοθήκης.

Κάποτε πέρασε απ' το χωρίο μας ένας Τούρκος καβάλι στο αλόγο του και συλλόγει το Θωμαλογγίου που έστειρε μια ωραία φοράδα.

Θέλω τη φοράδα σου του είτε.

Ψυλί και τυρί έχω να φας αν θέλεις του απάντησε. Τη φοράδα δε σου τη δίνω τη χρειάζουμαι.

- Τη φοράδα θέλω και βα την πάρω. Επέμενε ο Τούρκος.

- Ε, Τοτε πορτημένε του λέει και του τη δινε.

Την πήρε ο Τούρκος τη φοράδα, την καρβαλέψει και ξεκίνησε. Δεν πρόλαβε ούμια να απομακρυνθεί και τούριζε με τα καρυοφίλια του και τον σκότωσε.

- Ενεγνήτη αννιά κι ένας εκατό είπε που σήμαινε ότι ήταν ο εκατοστός Τούρκος που σκότωσε. Εκτός από το αλόγο του ο Τούρκος είχε τυλιγμένο ζα ζωντάρι στη μέση του ένα τόπιο μεταδυτό ύφασμα. Επιστεί το πάντα από την άκρη και τον κύλισε.

Μετά την απελευθέρωση, σταν πια η πατρίδα δε χρειάζοταν τους αγωνιστές, έζησε στο χωρίο σαν γεωργοκτηνοτρόφος, ευπήγεια για παντρέψει το γιο του, τον πατέρα μου το Δάσκαλο το Γιάννο, και πέθανε το 1868 σε ηλικία 103 ετών.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Το Χριστόφωμο κι οι Χριστοκουλούρες

Ταπ-ταπ, ταπ-ταπ, ο ρυθμικός κι ομόχρος χτύπος διέκοψε τον πρωινό μου ύπνο. Άλλωστε τον είχα χορτάσει μια και από βραδύς και μάλιστα ήταν μεγάλο. Το χλωμό φως της λάμπας, μ' αφήσε να διακρίνω τη μάνα μου, ήταν στην άλλη άκρη του απιτού. Είχε ανασκελώσει την μεγάλη ζύκινη σκάφη επάνω στ' αλευράμπαρο.

Μ' ένα ταϊκίνια πιάτο, γεμίζε την φιλή ζάρα (κρισάρα σίτα) με καθάριο αλεύρι και το κοκκινούσιο. Τι αεράτες κινήσεις! Στα χέρια της γινόταν όργανο! Πέρα-δώθε κινήσεις στη σουλειά της. Πότε με το ένα, πότε με το άλλο χέρι, κατέβασε αλεύρι και το ανακάτευε προσεκτικά, προσεκτικά να μην της "σβολιάσει".

Σαν το έπνιξε όλο το αλεύρι άρχισε το ζύμωμα. Τώρα χρειάζοταν τέχνη και δύναμη. Είχε ανασκελώσει την μεγάλη ζύκινη σκάφη επάνω στ' αλευράμπαρο.

Τα στοιδιά (πίτουρα), λιγοστά απομεινάρια, τα γύρισε σ' ένα ζάρι με λάδι και άρχισε το μάζεμα. Στο πρώτο έβαλε το Χριστόφωμα. Το ίσιας καλά, καλά. Υστερά έπλασε δύο λωρίδες κι έκανε το σταυρό του που διπλώνει στις άκρες. Στη μέση ήταν χοντρότερο και το έπλασε.

ΠΟΥ ΣΒΗΝΟΥΝ

Χριστού τη θεία γέννηση
Να πω σ' αρχοντικό σας".

Ακούστηκαν τα κάλαντα απ' την παιδική συντροφιά που μόλις έκινησε.

- Ταυτόχρονα ήλθε και η παρέα για "το σκότωμα του γουρουνιού". Αλισιδώτα οι δουλειές ακολουθούσε η μία την άλλη.

- Σε κάποια στιγμή η μάνα κοιταζει το φωμά.

"Κίνησε, κίνησε", ακούστηκε να λέει. Άρχισε να φουσκώνει.

"Θα φουντώσω το φούρνο".

- Ήταν εκανε. Έβαλε προσανάματα, πέταξε και κλάρες και κείνος άναψε! Έβαλε χοντρά ξύλα και η πυρά απλώθηκε σ' όλη την αυλή. Τον "Ξέθαλε" πολλές φορές! Το πάνω μέρος άρχισε να ασπρίζει. Αι κάκης, είπε. Τον ετοίμασε, έβγαλε στην άκρη τη θράκα, την σκέπασε με παφίλια. Επρεπε να κάνει ασωτή προετοιμασία μην της πέσουν τα ταψιά.

- Μ' ένα κλωναράκι ρίγανη κέντησε το φουσκωμένο ζυμάρι. Ήπειτα, με τη βοήθεια του ξύλοφτυάρου το έριξε στο φούρνο. Για να μην παραροδίσει το σκέπασμα με χαρτί. Ακολούθησε το πύρωμα του φουρνου.

- Μετά από δύωρα το έβγαλε. Το τοποθέτησε στο ξύλινο τραπέζι και τη μοσχοβολιά του ήταν απερίγραπτη. Ήταν βλέπετε τα' αλεύρι από ασπρόσταρο κι έγινε αφράτο.

- Το πέρασε από πάνω με νερό κι ύστερα το σκέπασμα να είναι γλασέρο.

- Αντίμερα της γιορτής, μετά το πρωινό, που φυσικά ήταν διαφορετικά απ' τα άλλα, το τραπέζι στρώθηκε με το "καλό τραπέζομάντηλο". Το χριστόφωμα, το πιατέλους το στάρι, τα δυο μπουκαλάκια λάδι και κρασί, το λιβανιστήρι, και τα στημένα κεράκια, τρία τον αριθμό, αποτελούσαν το διάκοσμο του τραπέ-

ζιού. Στιγμές ανεπανάληπτες!

- Ο παπάς, με το σχόλασμα της λειτουργίας άρχισε την πορεία του. Έπρεπε να περάσει απ' όλα τα σπίτια του χωριού, να σηκώσει τα υψώματα και να διαβάσει το χριστόφωμα.

- Η γέννησή Σου Χριστό ο Θεός Ημών ανέτειλε ..." ακούστηκε κιόλας η φαλμαδία του στην αυλή.

- Μπήκε στο σπίτι. Είχε περασμένο στο λαιμό το πετραχήλι και με το σουγιά ένα καλό παλιό κολοκοτρώνη πήγε ίσια στο τραπέζι. Η φαλμαδία απ' τη μία το θυμίαμα απ' το λιβανιστήρι, το άναμμα των κεριών, δημιουργήσαν μια ατμόσφαιρα αλλοιώτηκ το σπιτικό.

- Ο Παπάς συνέχισε την φαλμαδία του, σήκωσε το λιβανιστήρι, έκανε το σημείο του σταυρού και τα ακούμπτησε κάτω. Έπειτα έβγαλε τα υψώματα που έπρεπε ένα, ένα. Το μεσιάνο το σήκωσε φηλά και διάβασε την ευχή. Ευχήθηκε "Υπέρ Υγείας της οικογένειας, υπέρ ευφρίας των καρπών της γης".

"Ευλόγησαν τον σίτον, τον οίνον και το έλαιον και ιλήθυνον αυτά εις τον οίκον τούτον και εις τον κόσμον Σου απάντα". Εδωσε το πρώτο κομμάτι στον νοικοκύρη και συνέχισε στους άλλους. Έκλεισε με το "Δι' ευχών των Αγίων" ...".

Έτοιμος ολοκληρώθηκε μια θρησκευτική τελετή και ο ρόλος παρασκευής του Χριστοφώματος.

"Παπούλη, παπούλη, πάρε μέζε και κρασί", του λέγανε

"οχι, όχι δεν μπορώ", απαντούσε. Κάποιος φεύγοντας αμπλήρωσε: "Στο σπίτι, στο σπίτι".

Δικαιολογημένη κάθε βιασύνη.

Έιχε τόσα σπίτια να περάσει.

Στη φαρδιά ταύτη του ράσου

έμπαινε στο χέρι του νοικοκύρη.

Έκει έριχνε το φιλοδώρημα. Το σίγουρο είναι ότι πολλές γυναι-

κούλες, με το πιατάκι σκεπασμένο με την άσπρη μπόλα τράβαγαν για την παπαδιά. Έτοιμης και του παπά το σπίτι με ματιές, χωρίς να γουριλίζει γουρούνι. Το "παπάς είν" αμπάρθελε να φάει και να πάρει" ήταν αληθινό.

Το μεσημέρι, όλη η οικογένεια κάθεται γύρω από το πλούσιο Χριστουγεννάτικο τραπέζι. Καινούρια στιγμή θρησκευτικού μεγαλείου. Όρθιοι για αυμμετοχή στην κοινή προσευχή.

Η σειρά του πατέρα του αρχιγού της οικογένειας. Παιρνεί το χριστόφωμα στα χέρια. Το φιλεί στην άκρη. Το ψωνίζει και κάνει το σημείο του σταυρού. Υστερού το τοποθέτησε στο κεφάλι του. Χρόνια πολλά, τα αρνοκάτια γερά και τα σιταροκαλάμπικα πολλά", είπε.

Το μεσημέρι της Χριστόφωμο για να κοπεί. Στ' αριστερό χέρι αντιστοιχούσαν τα καλαμόπικα και στο δεξιό τα σιτάρια. Χαρά που κάναμε όταν το περισσαστέρο πήγε στο δεξιό. Θα είχαμε πιο πολλά σιτάρια. "Θα τρώγαμε καθάριο". Έπειτα ένα κομμάτι "σκλειδιάστηκε" με τα χέρια στο τραπέζι - τρόπος εκδήλωσης της αφθονίας - κι άρχισε το φαγητό.

Το άλλο μιαστό έβαλαν στο σακούλι και το κρέμασαν στο πάτερα. Θα έτρωγαν την Πρωτοχρονιά και τα Φωτά. "Τις χρονιές μέρες ταίριαζε το ευλογένειο φωμή", έλεγαν. Οι κουλούρες, είχαν πάει στα βαπτιστήρια. Τώρα πάνε αυτά έφυγαν. Ούτε Χριστόφωμα ούτε κουλούρες γίνονται, ούτε ο παπάς περνάει στα σπίτια. Όσοι οι παλιότεροι θα ζούνε ότι τα λένε στους νεότερους. Σιγά, σιγά τη λήμη θα τα ακεπάσει και θα αβήσουν.

ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ ΔΩΡΙΔΟΣ

Κι ο λόγος ήτανε γιατί γινόταν από διαλεχτό τραγύμαλλο και την κατασκεύαζαν ειδικοί τεχνίτες. Τα καποτομάνικα ήταν στολισμένα με σεράδια κι η κατασκευή πίσω ολοκέντητη κούμπων χωριστά. Τη φορούσαν μόνο σε βροχερό καιρό. Οι άκρες σ' αυτές τις κάπες, είχαν μια πλατεία ταινία με σεράδια λογής.

Τα μανίκια στολίζονταν με στρογγυλά κουμπιά που δίνουν μια χάρη στο σύνολο.

Τώρα, η απλή κάπα, μπορεί να γίνει κι από τραγύμαλλο ξαστριλάρικα, δεύτερης ποιότητας, ας είναι κι ιαρά. Στη Ρουμελή, μπορεί ν' ακούσει κανείς κι το όνομα Λιαροκάπης, σαν επώνυμο. Αυτές οι κάπες είναι ακέτες και πουλιούνται φτηνές στα παζάρια. Όλοι οι χωρικοί τέτοιες κάπες φορούσαν, ζεστοί να 'ναι το καταχείμωνα, δεν ζητούσαν πολυτέλειες και λούσα.

Όμως πι τα θέλεις. Το είχαμε περί πολλού αυτό το έντυμα. Ο φηφοφόρος θα σου έλεγε: - Εγώ την κρέμασα την κάπα μου, σ' αυτό το κόμμα. Και θα εννοούσε πως θα φήφιζε ένα ορισμένο κόμμα. Εγώ την κάπα μου, δεν την μεταξεκρέμω.

Οι ραφτάδες κείνα τα χρόνα, είχαν την τιμητική τους στα χωριά που δούλευαν. Κι είχαν ειδικότητα σε κάπες, μπουραζάνες, τσακτούρες και άλλα είδη ντυμασίας. Πρώτη τους ευχή, όταν πιάνανε δουλειά "Όρα μας καλή", θάλεγε στους νοικοκύραίους κι όταν τελείωνε "Καλοφόρετη κι στο γάμο σας", αν ήταν ανύπαντρα αγόρια, κορίτσια. Τώρα, θα τα βρέξουμε κι εννοούσαν ότι γλεντούσαν με φαι και πιοτί.

Και καλοπερνούσαν οι ραφτάδες στα σπίτια που δούλευαν, με το φάγητό τους, το γλυκό, το καφέ τους και απαραίτητα το τσιπουρό. Πρόχειρο κολατούι, αυγά πηγαντά με τυρί. Σήμερα, όταν θέλουν να κοριδέψουν κάποιους λένε γελώντας: Μήν είσαι ράφτης, να σου φτιάξουμε τηγαντό! Ακόμα, σ' έναν απαπτηκό θα πούνε: "Ενα είχαμε, τόφαγε ο ράφτης".

Αλλά και οι ραφτάδες ήτανε πολύ προσεχτικοί, στα σπίτια που δούλευαν. Λέγανε διάφορες ιστορίες, κάναν αθώα πειράγματα, τάζανε νυφάδες σε νέους και γαμπρούς στις κοπέλες.

Υπάρχουν πολλές ιστορίες για κείνους τους ραφτάδες, ίσως μου δοθεί ευκαιρία να τα ξαναπούμε μια άλλη φορά.

ΜΥΛΟΙ ΚΑΙ ΜΥΛΩΝΑΔΕΣ

(από τον Γιώργο Ι. Παπαϊωάννου)

Mέχρι το 1950 δεν υπήρχα δρόμοι να φέρνουν στα χωριά φωμά έτοιμο. Για τις ανάγκες της οικογένειας, έπρεπε η νοικοκυρά να ζυγώνει σχεδόν κάθε μέρα. Το στάρι και το καλαμπόκι, για να γίνει αλεύρι, το άλεθαν στους νερόμυλους.

Σήμερα και πεντητάρηδες ακόμη δεν έχουν δει νερόμυλο και δεν έδρουν τίποτα για τα πιάς ήταν και πιάς δούλευαν, γιατί οι μύλοι έπεσαν και οι μυλωνάδες δεν υπάρχουν πια.

Από μνήμης θα προσπαθήσω να περιγράψω με λίγα λόγια πως ήταν οι μύλοι.

Ο μύλος ήταν ένας πολύπλοκο σωστό εργοστάσιο, που μετέτρεψε τον καρπό σε αλεύρι.

Είχε τόσα εξαρτήματα (όλα από ξύλο), που θα μπορούσαν να κανείσουν την εφευρετικότητα και την τέχνη των κατασκευαστών, που ούτε μηχανολόγοι ήταν, ούτε τίποτα σπουδές είχαν κάνει.

Ο μύλος ήταν ένα ισόγειο καλύβι με υπόγειο (το ζουριό). Λόγω της κλίσης του κεράφης και το ζουριό είχε πόρτα που έφευγε το νερό. (βλέπε εικόνα).

Μονόλογος του Δήμου Βαρδουσίων

(της Ορεινής Δωρίδας Φωκίδας)

Τι είπατε πως θέλετε, δρόμους;
Μήπως θέλετε και πεζόδρομα. Εμάς περιμένατε; Τόσα χρόνια γιατί δε μλάγατε; Τώρα τα περιμένετε όλα;

Τι τους θέλετε τους δρόμους; Παλιά πριν το 1940 που δεν είχατε ούτε χωματόδρομο, πως πηγαίνατε στο χωριό σας; Με τα γαϊδουριά ε; Και τώρα μου θέλετε κι ασφαλτό. Αυτό είναι και απαίτηση και υπερβολή. Κι εμείς ποτέ δεν ήμασταν υπερβολικοί.

Έχουν οι δρόμοι λακκούβες; Τι θέλετε νάχουν φαριά; Δρόμοι είναι, λακκούβες έχουν. Άκου έχουν λακκούβες! Και γιατί παρακαλώ δεν τις κλείνετε; Έστω πρόχειρα. Πετάξτε μέσα λίγες πέτρες πρώτα, κι ύστερα λίγο χώρα. Να δείτε έτσι, θα ξαναπέσετε μέσα; Άμα δε βοηθήσετε το Δήμο σας, πως θα σας βοηθήσει αυτός;

Αχάριστοι, ε σχάριστοι!

Ναι καλά. Σιγά μην φτιάχναμε και τεχνικά έργα. Έχουν έξοδα. Καλά είναι κι έτσι. Εδώ δεν φτιάχνουμε τους δρόμους, τεχνικά έργα θέλετε; Όλα ταχεία Μαριορή ο φερετές της έλειπε.

Αστο το άλλο. **Έχετε απαίτηση να στείλουμε το μηχάνημα να ανοίξει και να καθαρίσει τους δρόμους!** Και που θα βρούμε σδημό; Νομίζετε πως είναι εύκολο να βρείς σδημό; Για βρείτε, πληρώστε τον κιόλας, για να μην έχετε κανέναν ανάγκη.

Να σας βάλουμε κάδους ακουπτιδών;

Μα όμα σας βάλουμε κάδους πρέπει να σας στέλνουμε κι απορριμματοφόρο. Αδύνατον γιατί τα χωριά είναι μακρά το ένα με το άλλο. Που να τρέχουμε τώρα! Το κάθε χωριό ας φροντίσει μόνο του. Τι κάνουν οι Δημότες μας; Κάθονται στα κεφενεία και πάζουν δηλατή; Ή ας κάνουν κι αυτοί καμιά δουλειά. Όλα από μας τα περιμένουν; Για τα σκουπίδια, τόσους γκρεμούς συναντούν φεύγοντας. Όσα δεν καίγονται ας τα ρίξουν εκεί. Όσα δύμας καίγονται, ας τα κάψουν. Κι αν πάρουν φωτιά πήραν. Τι να κάνουμε; Κι οι ατυχίες μέσα στη ζωή είναι. Πάντως ας μάς πάρουν τότε ένα τηλέφωνο κι αν είναι τυχεροί και τα σηκώσουμε, να είναι σίγουροι ότι δεν θα κάνουμε τίποτα. Και δεν λέμε λόγια. Απόδειξη είναι το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν κάναμε τίποτα.

Τώρα κάποιοι θέλουν πολιτιστικές εκδηλώσεις! Για όναμα του Θεού!

Εδώ δεν κάνουμε δρόμους, δε μαζεύουμε ακουπτιδία, γκρεμίζουμε κάτι κτίρια που τα λένε Πολιτιστικά Κέντρα κι αυτοί θέλουν Πολιτιστικές Εκδηλώσεις; Δεν είναι αστείοι; Αυτά που έμαθαν αλλού, εδώ να τα ξέχασουν.

Δεν έχουν άλεν σήμανση και φώτα. Σοβαρά τώρα, αυτοί που τα λένε, έχουν μιαλό; Περισσεύουν λεφτά για τέτοια; Εδώ χωρίς να κουνήσουμε το δακτυλάκι μας κάναμε αράν που δεν μαζεύουμε 30 εκατομμύρια Ευρώ γιατί δε θέραμε τι να τα κάνουμε, κι αυτοί θέλουν φώτα και σήμανση;

Είπαμε λεφτά και βιωμήθηκαμε ότι όλη η Ελλάδα πήρε χρήμα απ' την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκτός από μας. Ευτυχώς να λέτε. Μεγάλος Μπελάς να σου έρχονται λεφτά. Τι να τα κάνεις; Αν δεν τα έχεις, δεν είναι καλύτερα; Σε ποιόν να πρωτοδώσουμε; Δίνεις στο έναν, παρεξηγείται ο άλλος, δίνεις στον άλλο παρεξηγείται ο ένας. Τι να κάναμε; Είδαμε κι απόειδαμε και δε ζητήσαμε φράγκο (Ευρώ) κι έχουμε το κεφάλι μας ήσυχο.

Εμείς που διοικούμε το Δήμο, σας ευχόμαστε καλό Πάσχα και καλό καλοκαίρι. Αν μας δείτε μετά τις δημοτικές εκλογές, γράψτε μας!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΤΟ ΔΙΧΟΡΙ"

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΟΚΙΔΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΟΚΙΔΑΣ, διοργάνωσε στις 23 Μαΐου 2002, στη Σχολή Τουριστικής Εκπαίδευσης Γαλαδίδιου, ΗΜΕΡΙΔΑ: "ΦΟΚΙΔΑ - ΠΡΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ", στα πλαίσια του στόχου της Τουριστικής Ανάπτυξης του Νομού μας, κατά την οποία παρουσιάσθηκαν και αναπτύχθηκαν:

1. Η Ελληνική Τουριστική Πολιτική - Εξιδικεύτηκε στο Νομό Φωκίδας, από τον Γεν. Δι/ντη Τουριστικής πολιτικής Γ.Γ. Τουρισμού και Γεν. Δι/ντη Ανάπτυξης του Ε.Ο.Τ., κ. ΚΩΝ. ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΗ.
2. Τα Τουριστικά Προγράμματα του Ζου Κ.Π.Σ. από τον Προιστάμενο του Γραφείου Εποχερησιακών Προγραμμάτων της Γ.Γ. Τουρισμού και Προιστάμενο Υπουργούς Έργων του Ε.Ο.Τ., κ. ΘΕΜ. ΜΠΑΛΑΣΚΑ.
3. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού στη Φωκίδα - Αναβάθμιση παραδομένων υπηρεσιών, από τον Διευθυντή της Σχολής Τουριστικής Εκπαίδευσης Γαλαδίδιου, κ. ΣΤΕΛΙΟ ΜΟΣΧΩΝ.
4. Το Νομικό πλαίσιο λειτουργίας τουριστικών επειδημάτων - εδικό σήμα - έλεγχος, κυρώσεις, σχέσεις ξενοδόχων - πελατών,
5. Το επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ"
- 2.2. Παιονικός Εκσυγχρονισμός
- 2.2.3. Εκσυγχρονισμός Τουριστικών Επιχειρήσεων
- 5.2. Διάδοση, καθέριση ελληνικής κουζίνας, από τον Δι/ντη Ανάπτυξης Διαχειριστικής Στ. Ελλάδος - Θεσσαλίας (ΑΝ. ΔΙΑ), - ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης του ΕΠΑΝ, κ. ΜΑΞΙΜΟ ΚΟΚΚΩΝΗ

Παράλληλα, έγινε η επίσημη παρουσίαση της Ιστοσελίδας της ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΦΟΚΙΔΑΣ, στο Διαδίκτυο.

Στην ΗΜΕΡΙΔΑ παραδείχθηκαν δήμαρχοι των δήμων του Νομού, Πρόεδροι Τοπικών Συμβουλίων, Νομαρχικοί Σύμβουλοι, Προιστάμενοι Υπηρεσιών της Ν.Α. ΦΟΚΙΔΑΣ, Δι/ντες Τραπεζών, εκπρόσωποι αναπτυξιακών και πολιτιστικών φορέων, εκπρόσωποι του τοπικού τόπου, του Επιμελητηρίου Φωκίδας, Εμπορικών Συλλογών, ξενοδόχων, ιδιοκτήτες ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων και campings, επαγγελματίες ειδύλλων και συναρφύ καταστημάτων.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΟΙ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

1. Δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας για τις εξής εργασίες:

- 1.1 Χωματόπλιοι εσωτερικών χώρων ή εξωτερικών, εφ' όσον δεν γίνεται χρήση ιρριγάσματων.
- 1.2 Μικρές εσωτερικές εποικείωσης, η διασταύρωσης εφ' όσον δεν παρεμβαίνουν στον πίροντα οργανισμό (σκελετό) του κτιρίου.
- 1.3 Εργασίες που δεν θίγουν την εμφάνιση του κτιρίου και δεν απαιτείται η χρήση ιρριγάσματων.
- 1.4 Εποικεύες δαπέδων.
- 1.5 Εποικεύες, διασκευές ή σιμπληρώσεις των εγκαταστάσιων και των αυγών των κτιρίων.
- 1.6 Μικρές εποικεύες θυρών, παραθύρων και στεγών, εφ' όσον δεν απαιτείται η χρήση ιρριγάσματων.
- 1.7 Μεμονισμένες μικροεπισκευές, που αποβλέπουν στην υγείαν και την προστασία των κτιρίων.

2. Απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας από το Δήμο, για τις εξής περιπτώσεις:

- 2.1 Κατασκευή βοηθητικών κτισμάτων (Αποθήκες σπασίων, κ.λ.π.), επιφάνειας μέχρι 50 τετραγωνικών μέτρων, και ελεύθερων ύψους μέχρι 4.50 μ. (μη περιλαμβανομένης της στέγης), χωρίς να απαιτείται η χρήση ιρριγάσματων.
- 2.2 Εκτεταμένες εποικείωσης, διαρρυθμίσεων, εποικεύες στέγης, χωρίς επέμβαση στο σκελετό του κτίσματος.
- 2.3 Περιφρέζες ή περιταχίσεις ιρριγάσματων.
- 2.4 Προθήκες χωρών κύριας ή βοηθητικής χρήσης (δωμάτιο, λουτρό, κουζίνα, κ.λ.π.) σε επίπεδη μονόροφες οικοδομές, συνοικήσεις επιφρέζεων των προσθηκών, μέχρι 20 τετρ. μέτρων και ελεύθερων ύψους μέχρι 3.50 μ.

Κατά την έκδοση των οικειών αυτών απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

- Σιμπληρωσης εντύπου με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ενδιαφέρομενου και του Δημάρχου.
- Αίτηση (εντύπω) προς το Δήμο, που να περιγράφονται οι εργασίες που πρέπει να εκτελέσουν και επισυνάπτονται:
- Στις περιπτώσεις περιφρέζων ή περιταχίσεων, πρόχειρο εκαρίφεμα του οικοπέδου, του δρόμου και τη θέση της περιταχίσης με τις διαστάσεις της.
- Στις περιπτώσεις εποικεύων, διαρρυθμίσεων, ή εποικεύης στέγης, αφείτηση ή λεπτοποίηση προσθηκής περιοχής περιφρέζων ή περιταχίσεων, πρόχειρο εκαρίφεμα του οικοπέδου, του δρόμου και τη θέση της περιταχίσης με τις διαστάσεις της.

για την έκδοση των οικειών αυτών αποθέτες την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στην ίδια περιοχή.

Η ΛΑΪΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Ενας αρχικός και βασικός αρχιτεκτονικός τύπος σπιτιών που παρουσιάστηκε, πριν πολλά χρόνια στις ορεινές περιοχές των χωριών μας, είναι αυτός που ονομάζουμε στερφογάλαρο.

Αυτός ο τύπος σπιτιού είναι απλός και σχεδιάστηκε με πρωταρχικά δεδομένα το επικλινές έδαφος των χωριών μας, τον σωστό προσανατολισμό, με ανοίγματα που βλέπουν νοτιοανατολικά και τις βασικές ανάγκες διαμονής της οικογένειας και των οικόσιτων ζώων της.

Η διαρρύθμιση των χώρων, η λειτουργικότητα τους και η εξωτερική εικόνα του στερφογάλαρου είναι χαρακτηριστική. Επάνω στην επιφάνεια του εδάφους με την φηλότερη στάθμη, χτίζεται ένα δωμάτιο (ισόγειο), που δίπλα επικοινωνεί με ένα άλλο δωμάτιο που αποτελεί το ανώγειο του μέρους του σπιτιού που εδράζεται στην επιφάνεια με την χαμηλότερη στάθμη. Στη διαφορά ύψους των δύο επιπέδων του εδάφους και κάτω ακριβώς από το ανώγειο δημιουργείται ένα δωμάτιο, που ονομάζεται κατώγι.

Το ισόγειο δωμάτιο δίπλα στο ανώγι χρησιμοποιείται για τη διαμονή των οικόσιτων ζώων. Το ανώγι χρησιμοποιείται για την κατοικία της οικογένειας και το κατώγι για αποθήκη των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

Μπροστά στο ανώγι κατασκευάζεται ένας σκεπαστός σε συνέχεια της σκεπής του σπιτιού, εξώστης που λέγεται λότζα.

Είναι δυνατόν, ανάλογα με την κλίση του εδάφους, να δημιουργηθούν δύο δωμάτια στο ανώγι και δύο αντίστοιχα δωμάτια στο κατώγι. Μπροστά στο ανώγι κατασκευάζεται η λόντζα με την ανάλογη σκάλα.

Επειδή όλα τα φτωχά ορεινά χωριά έχουν τη δική τους απλή αυτοσχέδια λαϊκή αρχιτεκτονική, αλλά δεν έχουν χαρακτηριστεί παραδοσιακά από την πολιτεία, θα πρέπει ο καθένας μας, να κατασκευάζει, να επισκευάζει ή να συντηρεί το σπίτι του, σεβόμενος αυτή την αρχιτεκτονική κληρονομιά.

Είναι προφανές ότι δεν φτάνει μόνο να διατηρούνται ή να αντιγράφονται τα παλιά σπίτια, με τα εκλεπτυσμένα αρχιτεκτονικά τους στοιχεία, που κατασκευάστηκαν από οικονομικά ισχυρές οικογένειες. Είναι εξίσου σημαντικό να μη χάσουμε και την αρχιτεκτονική μορφή των κατοικιών, που χτίστηκαν απλά από τους κοινούς και φτωχούς αγρότες και κτηνοτρόφους με σχέδια την λαϊκή τους σοφία.

Λαοφαλώς δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς, ότι οι νέες κατασκευές πρέπει ακολουθώντας την παράδοση, ν' αντιγράφουν τα παλιά αυτά χωριάτικα σπίτια. Αυτό όμως που πρέπει να επιδιώκουμε είναι η τήρηση της παλιάς εκείνης αρχιτεκτονικής μορφής, του λάχιστον στην εξωτερική εμφάνιση του κτίσματος. Εύκολα μπορούν να προσαρμοστούν οι χώροι ενός στερφογάλαρου σπιτιού στις σύγχρονες ανάγκες, μεγαλώνοντας τις διαστάσεις των δωματίων αν χρειαστεί και αλλάζοντας την λειτουργικότητα των εσωτερικών χωρών.

Οπως και να 'γαι δεν νοείται να κατασκευάζονται σπίτια στο χωριό, που συνηθίζονται στις Κυκλαδες, με ταράτσες και καμάρες, στην Καστοριά, στην Αμπελάκια και το Πήλιο, με τους οντάδες, στην Αθήνα, με τις πολυτελείς μονοκατοικίες ή τα φηλά κτίρια, και ακόμη σε χωριά της Ελβετίας της Γερμανίας, κ.λ.π.

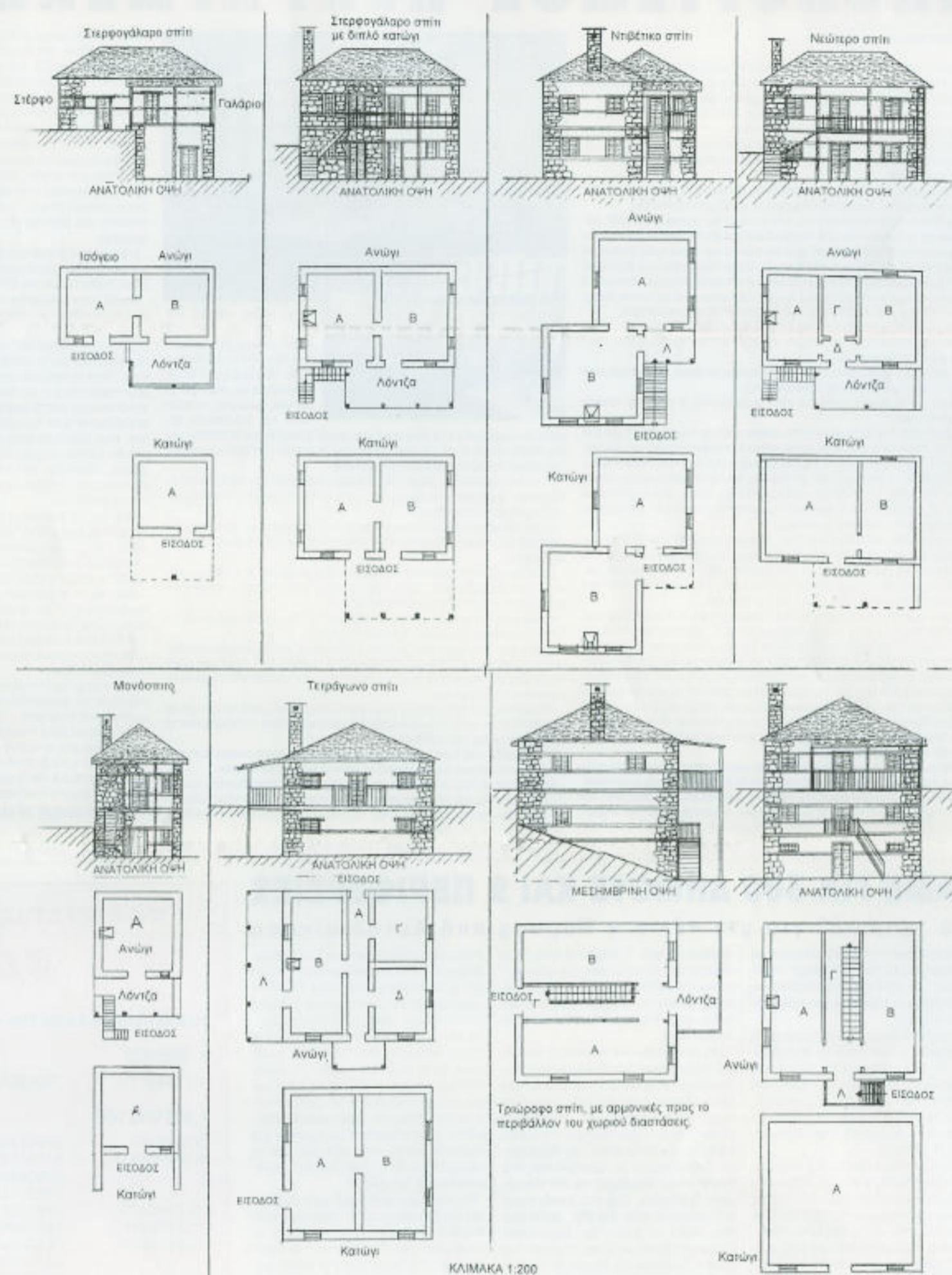
Ο προσανατολισμός που πρέπει να έχει ένα σπίτι στα ορεινά χωριά μας, η λόντζα καθώς και η στέγη, είναι βασικότατα στοιχεία της μορφής τους.

Εν πάσῃ περιπτώσει, αρκεί η θέληση του σπιτονοικούρη και οι γνώσεις του αρμόδιου αρχιτέκτονα μηχανικού, για να πετύχουμε τη διατήρηση της λαϊκής μας αρχιτεκτονικής των ορεινών οικισμών.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που θα πρέπει ν' αντιμετωπιστεί είναι τα είδη των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή. Κατά κανόνα πρέπει να χρησιμοποιηθούν πέτρες, πλάκες και ξύλα. Όμως αφού οι ανάγκες και οι δυνατότητες του τρόπου κατασκευής, έχουν αποκλίνει πολύ από τις παλιές, καλό θα είναι, να γίνεται σημαντική προσπάθεια, ώστε τουλάχιστον εξωτερικά, το σπίτι να έχει την αισθητική, που έχει ένα παραδοσιακό για τον τόπο μας σπίτι. Φύλλα αμιάντου (Ελενίτ), εμφανείς επιφάνειες τούβλων, μεγάλες ή συρόμενες μπαλκονόπορτες, καθώς και ορισμένα υλικά ή στοιχεία, που βλέπουμε και θαυμάζουμε στα αστικά κέντρα πρέπει να αποφεύγονται.

Για να γνωρίζουμε τη μορφή ενός στερφογάλαρου σπιτιού, με τις διαφοροποιήσεις του στο πέρασμα του χρόνου, καθώς και κάποιες άλλες μορφές σπιτιών, που χρησιμοποιήθηκαν στα ορεινά χωριά μας, (Στερφογάλαρο, Στερφογάλαρο με διπλό κατώγι, Ντιβέτικο, Νεώτερο σπίτι, Μονόσπιτο, Τετράγωνο σπίτι και σπίτι διόροφο με κατώγι). Η εφημερίδα μας παραθέτει σκίτσα σπιτιών σε κλίμακα 1:200 στη σελίδα 7.

Κώστας Β. Κοντζιλέος

Μερικές φορές κατασκευάζονται σπίτια με τα συνθυσμό αυτών των μορφών.

Μορφές κατοικιών των χωριών μας (Ενδεικτικά Στοιχεία)

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

Κατώπι

A

Είσοδος

Κατώπι

Είσοδος

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ Δ.Σ.

Αγαπητοί συγχωριανοί καλημέρα

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και εγώ προσωπικό, διας καλωσαρίζουμε στην ετήσια γενική συνέλευση του συλλόγου μας και διας ευχόμενα χρόνια πολλά, καλή χρονία, υγεία και ευτυχία στης οικογένειας όλων σας.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω όλους εσάς μέλη του συλλόγου μας, που μας κάνατε την τιμή και βρίσκεστε σήμερα εδώ.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας και ζητούμε Κωνσταντόπουλο για την τιμή που μας κάνει να παρεμφέροταν στην γενική συνέλευση μας.

Μας στέλνουν πατριωτικούς χωρεπιστώς και ευχές ο Δημήτρης Θάνος Νίκος Γκελεστάθης, Αποστόλης Κρασαλόνης, τελεοδότης περιστοιχή.

Όποιος διάβασε την ανάγνωση του απαλούσην της χρονιάς του 2000 εօς διάβασε ότι "Η χρονία που μας πέρασε ήταν χρονιά εξετάσεων για τον ούλογό μας και αυτό γιατί στο έκλιμα του κανονικού αιώνα είναι έτρεπε να δειχνούμε και να αποδείχνουμε σε όλους ότι άλλοι οι στόχοι που έστησε τον Διοικητικό Συμβούλιο είχαν θέση αλλοιώσθηκαν με απόλυτη επιτυχία. Βεβαίως το απεργόμενο Συμβούλιο εξασφάλισε δυνατό και πετυχημένο σε τέτοιο βαθμό που ο Σύλλογός μας να βρισκεται δικαιωματικά στην πρωτοκαθεδρία".

Τα έργα μας και η στάση μας εκπλήσσουν από όλους εσάς που στην ανέχεια μας εμπιστεύθηκαν δίνοντας μας την φιλία πους και δύναμη για να ανεχόμενε την προσπάθεια αυτή.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την καρδιά Μπακαρόδου Ελένη που αποχώρησε για την συμμετοχή της και την προσφορά της.

Θα αρχίσω την ανασκόπηση του 2001 αναφέροντας σ' εσάς την ιστορία ενός γραμματού:

Τον Δεκεμβρίου του 2000 μας κανονιστήσθηκε από τον Γιώργο Ράπτη μια επιστολή που οπιζει και δημοσιεύεται στο φύλλο 81 της εβραϊκής μας πατοποίησης για την εργασία της Κρασαλόνης:

Σε τηλεορατική επικοινωνία με τον Θανάση Αθανασόπουλο μάθεμε ότι και εκείνος είχε λάβει την αντίστοιχη γράμμα αλλά όχι εμεις. Κατηγορήθηκε για την μη παραλαβή της συγκεκριμένης επιστολής αύρια όπως αποδείχθηκε και είχε στολεί σε λάθος διεύθυνση.

Όλοι ακούσατε και όλοι γνωρίζετε. Το μανό που εμεις σαν Δ.Σ. θα συμπληρώσαμε είναι ότι ουδέποτε υπέρτες καμία μορφή επικοινωνίας μεταξύ των Εργατικών χώρων μας και του συλλόγου μας. Δηλαδή δεν μας γνώριζουν παράλληλα την πολυτελή θητεία μας και όπως είναι αυτονότητα ποτέ δεν μας ρωτούν την οποιή μας. Αυτά για την επιστολή.

Οργανώσαμε σύριγκα καλύτερα για νίντανες εκ μέρους μας, την συμμετοχή των εν Αθηναίσ Κρασαλωτών στην απογραφή του 2001 που ήγετε στις 18.03.01. Δύο λευκορειά έμειναν από την Αθήνα για Κρασάλιο το σπίτι χρηματοδότησες ο ούλογός μας αλλά δυστυχώς τα αποτέλεσμα δεν μας δικαιώσει. Εάν οι παρευρισκόμενοι στην γενική συνέλευση και μάνον, ένα μήνα νεροτέρα, είχαν ακολουθήσει, θα είχαν επερρεάσει τότε το μαγικό αριθμό των τρικοποιών κατόπιν που να έχουμε πενταμέρεις τοπικού συμβούλου και τον πρόεδρο δημοτικού σύμβουλου. Εδώ αξίζει να σημειωθούμε ότι αυτό δεν γνωρίζει και δεν είναι αποκλειστική δουλειά του συλλόγου μας η κανενάς συλλόγου αλλά για μια φορά ακόμη έγινε.

Δουλέψαμε όλοι στηλήρα και δουλέψαμε μια καταπληκτική παράσταση στην επέτειο της 25ης Μαρτίου σε εκδήλωση που διοργάνωσε το τμήμα γυναικών της ΑΧΕΠΑ. Οι δύο καλοί μας είχαν συνθέσει μια ιστορική αναδρούση από την Άλωση της πόλης το 1453 έως τις τελευταίες ημέρες πριν από την επανάσταση του 1821 με ποιάμαρτιν, τραγανίδι και χορούς.

Κατόπιν σχεργμάν του Δ.Σ. ο ούλογός μας συνέδεσε με το χωρεπιστή

στην ετήσια γιορτή της Τρόπαιος που γίνεται κάθε Μάιο στην Ερατείη με επισκέπτες που ξεπερνούν τις 5000. Ο κόσμος εκεί παρακολουθεί και γεράκροτη στους διάφορους νησιωτικούς και στερινούς χώρους που παρουσίασε το χωρεπιστή μας με την φροντίδα του δασκάλου του και Κώστα Ρήγα. Η γιορτή έγινε με χορηγή πληροφορική στομάχι και υπήρχε τηλεοπτική κάλυψη πανελλήσμος ειδιδέλευσης.

Σ' αυτό το σημείο, επιτρέψτε μου να ανοίξεμε στους δύο διαπάνω τηλεοπτικές καθημετέλειες της Χερσαίων και Χαροκόπειας. Στην καρδιά Λαζαρέτη Επαγγελμάτων και στον καρπό της Ρήγα Κανταπάνη.

Επότε του γεγονότος ότι η συνεργασία τους μαζί μας είναι μια έρχωριστη εμπειρία για όλους, οι γνώσεις τους είναι μοναδικές και η προσφορά τους έχεινται.

Θα κάνω ιδιαίτερη μνιά για την δασκάλη της χωραδίας. Η καρδιά Λαζαρέτη είναι καντό μας πέντε χρόνια κάθε δευτέρη Τρίτη, παρούσα σε όλες τις εκδηλώσεις μας και όλα αυτά ΑΦΙΩΚΕΡΔΕΣ.

Αισθάνομα την ανάγη να της μεταφέρουμε το πιο μεγάλο ευχαριστών και να της ειχθύωμε υγεία και συγκεκριμένη επιτυχία.

Έκκινησμα σε αυκεντρούσια με όλους αιλαύγους την οργάνωση συναντήσεων της σειράς "ΙΣΤΟΡΙΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ". Πρακτικοί λόγοι δεν επέτρεψαν την έναρξη τους την χρονιά που μας πέρασε ελπίζουμε να είμαστε πιο τυχεροί φέτος.

Ο σύλλογος μας έχει εισέβει στην ηλεκτρονική εποχή μετά και την αγορά COMPUTER για τη στάγη μας και γίνεται μια προσπάθεια να εντυπωθεί το χρόνιον των μελών του συλλόγου.

Η εφεμερίδα μας έγινε απόδεκτης παραπόνων για διάτη μεταδόσει των μελών του συλλόγου και μεροληφτία εκ μέρους του υποφέραμένου.

Δημοποιήσαμε δύο ανοιχτές επιστολές προς τα Δημόσια Βαρδουσιάν με δύοτα που ισπάρουν το χωρό μας και δεν πήραμε καμία απάντηση. Εποκευτήκαμε τον ιερωπούργο Υγείας και Πρόνοιας Δημήτρη Θέμο και αιτήσαμε μαζί του, το του Κρασάλιο.

Εκείνος με τη σειρά του ενίσχυε τον αποτέλεσμα των συλλόγων μας και φέτος με το ποσό που σας παρέχουμε το ποσό που σας παρέχουμε τον αποτέλεσμα των συλλόγων μας και την αναβίωση την πήραμε.

Κρίνοντας το Δ.Σ. ότι το χωραπίδη μας είναι πράγματα διαπλανώντας την έναρξη της προσφοράς δεν ζηγάνεται, δεν μετρεται, δεν συρρέεται αλλά είναι η αισθηση της ολοκλήρωσης που κάποιος μπορεί να πει για τον πρόεδρο του Κρασάλιο.

Εκείνος με τη σειρά του ενίσχυε τον αποτέλεσμα των συλλόγων μας και την αναβίωση την πήραμε.

Οι αιτήσεις που έχουμε παρατάσσει στην Επιτροπή Εργασίας έχουν πάρει την απόλυτη απόδειξη.

Επότε του γεγονότος ότι η συνεργασία τους μαζί μας είναι μια έρχωριστη εμπειρία για όλους, οι γνώσεις τους είναι μοναδικές και η προσφορά τους έχεινται.

Θα κάνω ιδιαίτερη μνιά για την δασκάλη της χωραδίας. Η καρδιά Λαζαρέτη είναι καντό μας πέντε χρόνια κάθε δευτέρη Τρίτη, παρούσα σε όλες τις εκδηλώσεις μας και όλα αυτά ΑΦΙΩΚΕΡΔΕΣ.

Αισθάνομα την ανάγη να της μεταφέρουμε το πιο μεγάλο ευχαριστών και να της ειχθύωμε υγεία και συγκεκριμένη επιτυχία.

Έκκινησμα σε αυκεντρούσια με όλους αιλαύγους την οργάνωση συναντήσεων της σειράς "ΙΣΤΟΡΙΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ". Πρακτικοί λόγοι δεν επέτρεψαν την έναρξη τους την χρονιά που μας πέρασε ελπίζουμε να είμαστε πιο τυχεροί φέτος.

Ο σύλλογος μας έχει εισέβει στην ηλεκτρονική εποχή μετά και την αγορά COMPUTER για τη στάγη μας και γίνεται μια προσπάθεια να εντυπωθεί το χρόνιον των μελών του συλλόγου.

Η εφεμερίδα μας έγινε απόδεκτης παραπόνων για διάτη μεταδόσει των μελών του συλλόγου και μεροληφτία εκ μέρους του υποφέραμένου.

Δημοποιήσαμε δύο ανοιχτές επιστολές προς τα Δημόσια Βαρδουσιάν με δύοτα που ισπάρουν το χωρό μας και δεν πήραμε καμία απάντηση. Εποκευτήκαμε τον ιερωπούργο Υγείας και Πρόνοιας Δημήτρη Θέμο και αιτήσαμε μαζί του, το του Κρασάλιο.

Εκείνος με τη σειρά του ενίσχυε τον αποτέλεσμα των συλλόγων μας και την αναβίωση την πήραμε.

Οι αιτήσεις που έχουμε παρατάσσει στην Επιτροπή Εργασίας έχουν πάρει την απόλυτη απόδειξη.

Επότε του γεγονότος ότι η συνεργασία τους μαζί μας είναι μια έρχωριστη εμπειρία για όλους, οι γνώσεις τους είναι μοναδικές και η προσφορά τους έχεινται.

Θα κάνω ιδιαίτερη μνιά για την δασκάλη της χωραδίας. Η καρδιά Λαζαρέτη είναι καντό μας πέντε χρόνια κάθε δευτέρη Τρίτη, παρούσα σε όλες τις εκ